

Η Φύση είναι τροφός και δάσκαλος του Ανθρώπου. Έρχεται ο Παλαμάς για να μας καταστήσει ολοφάνερο ότι η ζωή μπορεί ν' αξίζει όταν βιώνεται σ' απόλυτη αρμονία με το φυσικό περιβάλλον και μακριά απ' τη χρησιμοθηρική υποτέλεια του σήμερα.

Παράλληλα , με το φυσικό είναι και το πολιτισμικό περιβάλλον: αλήθεια, δικαιοσύνη, γλώσσα, ιστορία, παράδοση, πολιτισμός...

Το φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον αποτέλεσε πηγή έμπνευσης του Ποιητή μας. Η μελέτη του έργου που μας άφησε ενέπνευσε με τη σειρά του τους μαθητές μας (αντιπροσωπεία των οποίων θα σας παρουσιάσει χωρίς ουσιαστικές διορθώσεις απ' τη μεριά μου μερικές μόνο ποιητικές δημιουργίες τους στο χρονικό πλαίσιο που έχουμε στη διάθεσή μας) προσπαθώντας ν' αφουγκραστούν με τη σειρά τους τις σκέψεις και να οραματιστούν μαζί με τον Ποιητή μας.

## **ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ**

**«Η πένα του Παλαμά γράφει στις καρδιές των μαθητών: φύση, αλληλεγγύη, αρμονία, πολιτισμός...»**

**Εργαστήρι δημιουργικής γραφής**

**Ομάδα μαθητών του Γυμνασίου Γουριάς με συντονίστρια εκπαιδευτικό την καθηγήτρια  
Αρχανιώτη Ελένη κλ. ΠΕ02**

**Γυμνάσιο Γουριάς**

**Γουριά Μεσολογγίου- 30001**

**E-mail:[mail@gym-gourias.ait.sch.gr](mailto:mail@gym-gourias.ait.sch.gr)**

## Περίληψη

Οι μαθητές, των οποίων τα ονόματα αναφέρονται, οργάνωσαν ένα εργαστήριο Δημιουργικής Γραφής και παίρνοντας ποιήματα του Κ. Παλαμά τα μελέτησαν και, αφού έγινε σχετική ανάλυση σε απορίες τους, αφέθηκαν ελεύθεροι να γράψουν δικά τους ποιήματα, να κάνουν μίμηση σε ποιήματα του Παλαμά, να κάνουν συρραφή σε στίχους του Παλαμά και να βγάλουν ένα δικό τους ποίημα, να κάνουν τη σκάλα του Αλφάβητου εμπνευσμένη από λέξεις κλειδιά του Παλαμά, να κάνουν ακροστιχίδα με τ' όνομά του, να κάνουν καλλίγραμμα σε ποίημα του Παλαμά, να φτιάξουν το πορτρέτο του Παλαμά, να πάρουν απόφραση ή στίχο του Παλαμά και να τον συνεχίσουν.....

Οι εργασίες Δημιουργικής Γραφής των μαθητών θα παρουσιαστούν χωρίς ουσιαστικές διορθώσεις ή παρεμβάσεις εκ μέρους της συντονίστριας εκπαιδευτικού.

**Λέξεις – κλειδιά:** ορφάνια, θάλασσα, βιογραφία, σπίτι, πορτρέτο, σχολειά χτίστε, καλλίγραμμα, ποίημα, ακροστιχίδα, αξίες, λιμάνι....

# ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

«Η πένα του Παλαμά γράφει στις καρδιές των μαθητών: φύση, αλληλεγγύη, αρμονία, πολιτισμός...»

## Εργαστήρι δημιουργικής γραφής

Ποιήματα....

Πεζά....

Μίμηση σε ποιήματα του Παλαμά...

Καλλιγράμματα....

Πορτρέτα....

Ζωγραφιές....

Ακροστιχίδες....

Σκάλα του Αλφάβητου....

Καταγισμός Ιδεών....

### ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ονοματεπώνυμα Μαθητών

Αποστολάτος Άγγελος

Βαλτογιάννη Γερασιμίνα

Ιωάννου Αθανασία

Ιωάννου Ελένη Κωνσταντίνα

Κοκορδέλης Δημήτριος

Κολιάτσας Παντελής

Κουκουρδέλη Άννα Γκόλφω

Κούσουλα Ειρήνη

Μπλαχούρα Ανθή

Σαγρή Ιωάννα

Σένια Ουλιάνα

Ταλιαμπέ Ευφροσύνη

Χαραλάμπους Βασιλική

Χότζα Αντριάννα

με τη διακριτική παρουσία της υπεύθυνης καθηγήτριας **κ. Αρχανιώτη Ελένης** κλ. ΠΕ02 στο συντονισμό του εργαστηρίου

και την πολύτιμη αρωγή στην ηλεκτρονική επιμέλεια του **κ. Καρύμπαλη Ιωάννη** κλ. ΠΕ19, Διευθυντή του Γυμνασίου Γουριάς

**Ερέυνησαν** τη βιβλιοθήκη ΕΠΕΑΕΚ και τη βιβλιοθήκη Π. Κοντού του Σχολείου μας για να βρουν έργα του Παλαμά



Ξεφύλλισαν και εστίασαν το ενδιαφέρον τους σε συγκεκριμένα σημεία του έργου του Ποιητή που απεστάλη στο Σχολείο μας ως δωρεά από το Ίδρυμα Παλαμά



Έψαξαν στο Διαδίκτυο και βρήκαν ποιήματά του...



Και κατόπιν ...

επέλεξαν ποιήματα της αρεσκείας τους που θα μπορούσαν ν' αποτελέσουν πηγή έμπνευσης για οποιαδήποτε δημιουργική έκφρασή τους. Μετά από σύντομη επεξεργασία στην τάξη τόσο στο περιεχόμενο όσο και στο αξιακό σύστημα που τα ποιήματα κάθε φορά αναδείκνυαν.

**Οι μαθητές όλοι μαζί δημιουργούν:**

**Α)** Με τη μέθοδο του καταιγισμού ιδεών έναν... ήλιο με ακτίνες του το Αξιακό σύστημα του Παλαμά.



Περιβάλλον – Φυσικός Πλούτος

Παράδοση                      Ρυθμός                      Αρμονία                      Γνώση

                                         Ιστορία                                              Ομορφιά

Φαντασία    Λόγος – Σκέψη – Μνήμη    Ανάσταση – Αθανασία

**B)** Ακροστιχίδα με το ονοματεπώνυμο του ποιητή





**Κ**άλβος , **Κ**οινωνική (Παιδεία)

**Ω**ριμότητα (πνευματική)

**Σ**υμβολισμός, **Σ**ικελιανός Άγγελος

**Τ**άφος , **Τ**ρισεύγενη , **Τ**ροχαϊκό μέτρο

**Η**χήστε σάλπιγγες, **Η**ρωϊκό περιεχόμενο, **Η**γέτης της γενιάς του

1880

**Σ**ονέτα

**Π**αρνασσισμός, **Π**άτρα, «**Π**ολιτεία και Μοναξιά»

**Α**σάλευτη ζωή

**Λ**όγοι, **Λ**υρισμός, **Λ**ιτά (χτίστε τα)

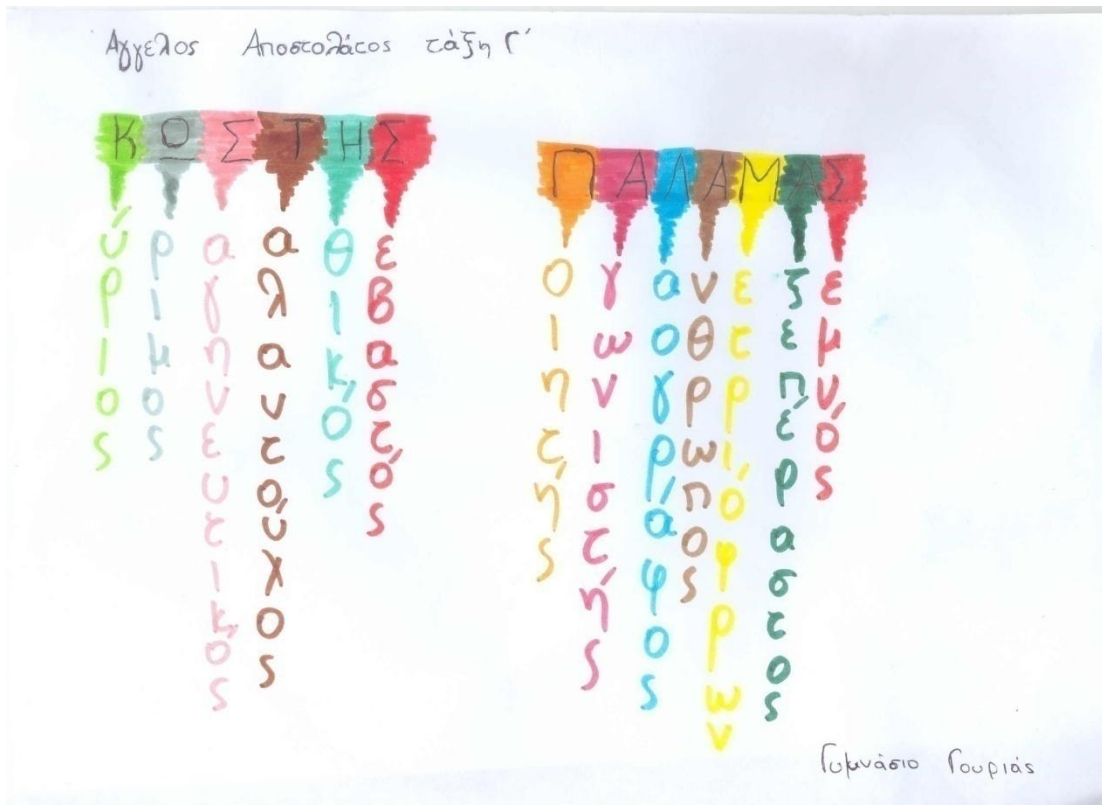
**Α**σκραίος, **Α**έρας, (γη, νερό, φωτιά)

**Μ**εσολόγγι, **Μ**αρία Βάλβη, **Μ**άσιγγα

**Ά**λκης, **Α**ρχαίο (Πνεύμα Αθάνατο)

**Σ**τίχος σε γνωστό ήχο, το **Σ**πίτι που γεννήθηκα

Ενώ, ο **Άγγελος Αποστολάτος** δημιουργεί και τη δική του ατομική ακροστιχίδα



## Οι μαθητές σε ατομικό επίπεδο δημιουργούν...

Ο Παντελής Κολιάτσας παρουσιάζει σύντομο βιογραφικό και χαρακτηρισμό του Ποιητή...

Ο Κωστής Παλαμάς ήταν ο κορυφαίος ποιητής της Νέας Αθηναϊκής Σχολής και η ηγετική πνευματική φυσιογνωμία που δέσποσε στα ελληνικά γράμματα στο μεταίχμιο των δύο περασμένων αιώνων και για μια πενηνταετία. Γεννήθηκε το 1859 στην Πάτρα, όπου ο πατέρας του, Μιχαήλ, υπηρετούσε ως δικαστικός. Μητέρα του ήταν η Πηνελόπη, το γένος Πεταλά. Εφτά χρόνων έχασε και τους δύο γονείς του και ανατράφηκε, μαζί με τον αδερφό του Χρήστο, στο σπίτι του θείου του Δημητρίου Παλαμά στο Μεσολόγγι, από όπου καταγόταν η οικογένειά του. Πρόκειται για μια οικογένεια με μακρά παράδοση στα γράμματα, αφού ο προπάππος του ήταν ιδρυτής της περίφημης Παλαμαϊάς Σχολής και διδάσκαλος του Γένους.

Το 1875, δεκάξι χρόνων, πήγε στην Αθήνα και γράφτηκε στη Νομική Σχολή, αλλά τον έθελγε η ποίηση, γι' αυτό και εγκατέλειψε τις σπουδές και ασχολήθηκε με τη μελέτη λογοτεχνικών έργων και τη λογοτεχνική συγγραφή. Υπήρξε πολυγραφότατος. Σε εφημερίδες και περιοδικά ( Ραμπαγός, Μη χάνεσαι, Ακρόπολις, Άστυ ) δημοσίευε σατιρικούς και λυρικούς στίχους, χρονογραφήματα, διηγήματα και σημειώματα. Συχνά υπέγραφε τα έργα του με τα ψευδώνυμα « Διαγόρας» και « Ονολούλου». Το 1886 εξέδωσε την πρώτη του ποιητική συλλογή « Τα τραγούδια της πατρίδος μου».

Το 1887 παντρεύτηκε τη Μαρία Βάλβη, με την οποία απέκτησε τρία παιδιά : τη Ναυσικά, το Λέανδρο και τον Άλκη. Ο πρόωρος θάνατος του μικρού γιού του τον βύθισε σε βαρύτατο πένθος και του ενέπνευσε ένα από τα ωραιότερα ποιήματά του, τον «Τάφο» (1898). Το 1897 διορίστηκε Γραμματέας του Πανεπιστημίου Αθηνών, θέση στην οποία έμεινε επί τριάντα χρόνια. Το 1930 ένα ισχυρό εγκεφαλικό επεισόδιο, από το οποίο συνήλθε, τον έκανε να αποχωρήσει από την εργασία του, για να ζήσει « μονήρη βίον εις το κελλί» του, όπως αποκαλούσε το σπίτι του στην οδό Ασκληπιού 3. Συνέχισε να ασχολείται με την ποίηση και με κριτικές μελέτες ως το θάνατό του.

Ο Κωστής Παλαμάς ήταν μια πληθωρική καλλιτεχνική φύση. Στη λογοτεχνική του παραγωγή προεξάρχουσα θέση κατέχει η ποίηση. Έγραψε και δημοσίευσε δεκαοκτώ ποιητικές συλλογές. Ωστόσο το τεράστιο έργο του κάλυπτε σχεδόν όλα τα είδη του λόγου : δοκίμια, κριτικές μελέτες, διηγήματα ( το σημαντικότερο « Θάνατος Παλληκαριού) και το θεατρικό έργο « Τρισεύγενη». Υπήρξε πολύμορφη προσωπικότητα της λογοτεχνίας και κεντρική μορφή των ελληνικών γραμμάτων. Μίλησε για όλες τις σημαντικές μορφές της Νεοελληνικής Φιλολογίας με επιστημονική εγκυρότητα και ακριβολογία και την ευαισθησία του ποιητή. Ανάμεσα σε άλλα, είναι ο πρώτος που « ανακάλυψε» τον Κάλβο<sup>1</sup>. Ήταν φανατικός υπέρμαχος της δημοτικής, αφού θεωρούσε πως υιοθετώντας τη γλώσσα του λαού, θα υποβοηθούσε τη νεοελληνική σκέψη να στραφεί προς νέες εθνικές αξίες. Ήταν ελληνολάτρης, αλλά και έμπυχος γενεσιουργός παράγοντας μιας νέας πολιτιστικής δομής, έδωσε πνοή ζωής στην ελληνική πολιτιστική δημιουργία. Ο Σεφέρης τον αποκάλεσε « Τελευταίο Δάσκαλο του Γένους».

Η « Ασάλευτη ζωή» ( 1904), είναι μια από τις πιο σημαντικές και πιο πλούσιες ποιητικές συλλογές του, καθώς συγκέντρωνε ποιήματα της τελευταίας δεκαετίας, αρχίζοντας από τις « Πατρίδες», μια σειρά από δώδεκα έξοχα παρνασσικά σονέτα<sup>2</sup>. Σημαντικός σταθμός στην ποιητική του πορεία θεωρείται το μεγάλο συνθετικό του ποίημα « Ο

Δωδεκάλογος του Γύφτου», το οποίο ολοκληρώθηκε το 1907 και χωρίζεται σε δώδεκα « Λόγους». Το ποίημα αυτό εκφράζει τον πόθο του λαού να ξεχάσει τις παλιές συμφορές και να βαδίσει προς ένα νικηφόρο μέλλον. Σε δώδεκα « Λόγους» χωρίζεται και το ποίημα « Η φλογέρα του βασιλιά», γράφτηκε το 1910, σε μια εποχή που οι λόγιοι της Ευρώπης ανακάλυπταν το Βυζάντιο και αποτελεί μια ποιητική καταξίωση του Βυζαντίου στη μεγάλη ακμή του επί της Μακεδονικής δυναστείας.<sup>3</sup> Μετά τις δυο αυτές επικολυρικές ποιητικές συνθέσεις ο Παλαμάς συγκέντρωσε, το 1912, σε δύο τόμους τα καθαρά λυρικά του ποιήματα : « Οι Καημοί της λιμνοθάλασσας» ( αναφορά στη γενέθλια πόλη), « Η Πολιτεία και η μοναξιά» ( αναφορά σε εθνικά γεγονότα). Άλλα έργα του είναι : « Βωμοί» ( 1915), « Τα Παράκαιρα» ( 1919), « Οι Δειλοί και σκληροί στίχοι» ( 1928) , « Ο Κύκλος των τετράστιχων» ( 1929). Η τελευταία του ποιητική συλλογή ήταν « Οι Νύχτες του Φήμιου» ( 1935).

Ο Κωστής Παλαμάς πέθανε το Φεβρουάριο του 1943, μέσα στην περίοδο της γερμανικής κατοχής. Η κηδεία του υπήρξε πάνδημη. Η μακρόχρονη και συνεπής θητεία του στην ποίηση είχε καταστήσει το όνομά του σύμβολο.<sup>4</sup> « Ηχήστε οι σάλπιγγες... σ' αυτό το φέρετρο ακουμπά η Ελλάδα...», απήγγειλε το εμπνευσμένο του ποίημα ο Άγγελος Σικελιανός. Ήταν μια ιερή στιγμή : φόρος τιμής στο μεγάλο νεκρό ποιητή και μια αποφασιστική πράξη εθνικής αντίστασης.

-----

1.2.3.4 Λίνος Πολίτης, Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, ΜΙΕΤ, Αθήνα , 1991 , σελ: 194 - 199

Ενώ, η **Ειρήνη Κούσουλα** σχηματίζει με τα αρχικά του ονόματός του σύντομο βιογραφικό

**Κ**ωστής Παλαμάς, ένας άνθρωπος γεμάτος όνειρα!

**Ω**ρίμασε σε πολύ μικρή ηλικία λόγω της πικρής ιστορίας που σημάδεψε τη ζωή του

**Σ**τα 6 του χρόνια χάνει τους γονείς του. Αυτό τον αναγκάζει να εγκαταλείψει οριστικά την πατρίδα του,

**Τ**ην Πάτρα, κάνοντας νέα πατρίδα του το Μεσολόγγι.

**Η** ατμόσφαιρα που επικρατούσε κατά τα παιδικά του χρόνια ήταν δυσάρεστη και καταθλιπτική που επηρέαζε την

**Σ**υναισθηματική του κατάσταση. Εκείνη την περίοδο άρχισε να γράφει και τα πρώτα του

**Π**οιήματα. Για να μπορέσει να λυτρωθεί έστω και για λίγο από αυτή την κατάθλιψη, έβρισκε καταφύγιο στην

**Α**περαντοσύνη της θάλασσας που στόλιζε το Μεσολόγγι, τη γνωστή

**Λ**ιμνοθάλασσα του Μεσολογγίου, απ' όπου εμπνεόταν τα ποιήματά του

**Α**ργότερα, αφού αποφοίτησε από το Γυμνάσιο εγκαταστάθηκε στην Αθήνα όπου σπούδασε Νομική.

**Μ**ετά από λίγο καιρό όμως άφησε τις σπουδές του, γιατί ήθελε να

**Α**σχοληθεί με την λογοτεχνία. Πέθανε το 1943, λίγο αργότερα από το θάνατο της γυναίκας του,

**Σ**ε ηλικία 84 ετών. Εκείνη τη μέρα πολλοί άνθρωποι, παραμερίζοντας τον φόβο τους προς τους Γερμανούς θέλησαν να τον συνοδεύσουν

στην τελευταία του κατοικία, ώστε να τιμήσουν έναν άνθρωπο, ο οποίος παρά όλα όσα συνέβησαν, κατάφερε να κρατηθεί στο ύψος του.

Η Βασιλική Χαραλάμπους με βάση τις γνώσεις της και τη μελέτη του συγγραφικού έργου του ποιητή, δημιούργησε πρωτότυπη σκάλα του Αλφάβητου με λέξεις – κλειδιά απ' αυτό....

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΕΘΝΙΚΟΣ ΒΑΡΔΟΣ

«Η ΤΡΙΣΕΥΓΕΝΗ»

ΔΙΕΚΔΙΚΗΤΗΣ ΝΟΜΠΕΛ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΜΕΝΤΟΡΑΣ

«ΑΣΑΛΕΥΤΗ ΖΩΗ»

ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

ΘΑΝΑΤΟΣ ΑΓΑΠΗΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΣΩΠΩΝ

«Ο ΠΙΟ ΤΡΑΝΟΣ ΚΑΗΜΟΣ ΜΟΥ»

ΑΚΡΙΒΟΛΟΓΗ ΤΕΧΝΗ

ΛΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ

ΜΕΓΑΛΟΣΤΟΜΙΑ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ

ΟΡΦΑΝΙΑ ΣΕ ΝΕΑΡΗ ΗΛΙΚΙΑ

ΞΕΡΙΖΩΜΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΤΡΙΚΟ

ΤΟΥ

ΠΑΛΑΜΑΪΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΠΟΙΗΤΗΣ

ΑΠΟΖΗΤΑ ΤΟ ΣΦΡΙΓΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ



ΕΠΙΒΛΗΤΙΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ

«ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ ΜΟΥ»

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΕΓΡΗΓΟΡΣΗ

ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΣ

ΕΝΑΛΛΑΓΗ ΑΝΑΠΑΙΣΤΙΚΩΝ

ΣΤΙΧΩΝ

ΨΑΧΝΕΙ ΤΑ ΚΟΣΜΙΚΑ

Ο ΔΩΔΕΚΑΛΟΓΟΣ ΤΟΥ

ΓΥΦΤΟΥ »

Η μελέτη της οικογενειακής κατάστασης του ποιητή(ορφάνια, απώλεια του γιου του) ενέπνευσε , άγγιξε τις ψυχές των μαθητών μου και έβγαλε ευαισθησία...

**α)** Η Βασιλική Χαραλάμπους γράφει την Πίκρα Νο2 (αυτοβιογραφικό ποίημα που μιλάει για την απώλεια από τη δική της ζωή και ταυτόχρονα αγγίζει τις καρδιές μας, γιατί μας θυμίζει και δικά μας βιώματα)

Μία πίκρα(No.2)

Λίγα λουλούδια, καλέ μου πατέρα,  
Εσένα σκέφτομαι ολάκερη μέρα.  
Μόνο που τούτα δε θα τα δεις,  
γιατί άλλον κόσμο τώρα θωρείς

Έχουν δροσούλα Μάη κι Απρίλη,  
σαν εκείνη που 'σταζαν τα δροσερά σου χείλη,  
σαν με κρατούσες στα δυο σου χέρια,  
ανάλαφρα πούπουλα, σαν περιστέρια.

Κι αν τους ώμους σου βάραιναν τα χρόνια,  
ξέχειλος ήσουν μ' αγάπη αιώνια.  
Μέσα στο σπίτι σ' ένιωθα, αλήθεια,  
να δίνεις βάλσαμο, πόνου βοήθεια.

Κι όταν τα χρόνια και μένα βαρύνουν,  
έλα, τα χάρδια σου τις πληγές να πλύνουν.  
Δίπλα στο προσκέφαλο να καθίσεις  
να φωνάζεις, να με στέρξεις, να με καλοτυχίσεις.

**β)** Ο Δημήτρης Κοκορδέλης γράφει ένα ποίημα στο οποίο φαντάζεται τον Ποιητή να εκμυστηρεύεται τον πόνο της ορφάνιας του σε κάποιον με όμοια βιώματα...

ΠΟΝΕΜΕΝΑ ΛΟΓΙΑ

Αδερφέ μου που γνωρίσαμε  
Από νωρίς ορφάνια  
Παρηγοριά τα λόγια σου  
Και η ψυχή σου σπάνια ...

Στη θάλασσά μου τη πλατιά  
Θα πάω να ψιθυρίσω  
Το πόνο και τη θλίψη μου  
Θα πάω για να τ' αφήσω

Στο σπίτι μου το πατρικό  
Στ' αμπαρωμένο κάστρο  
Θα πάω και θα κλειδωθώ  
Το πόνο να ξεχάσω...

Νεράκι είν' τα λόγια σου  
Παρήγορη η αγκαλιά σου  
Στη γαλάζια μου θάλασσα  
Θα πω τα μυστικά σου.

Η λιμνοθάλασσα που εμπνέει και παρηγορεί τον Παλαμά έχει φυσικά και λιμάνι και η **Βασιλική Χαραλάμπους** γράφει «Το λιμάνι μου» με ιδιαίτερο μήνυμα στην τελευταία στροφή

### Το λιμάνι μου

Κι αν αγριεύει η θάλασσα και αφρίζει,  
και λαίμαργα ζητάει να ρουφήξει τη στεριά  
υπάρχει κάπου ένα απάνεμο λιμάνι,  
του ναύτη να στεριώσει την ελπίδα,  
του γλάρου να ζεστάνει τη φωλιά.

Κι αν σαπίζει το κύμα το καράβι,  
κι αν οι αμπάρες του τρίζουν να λυθούν,  
υπάρχουν πάντοτε δυο χέρια  
κόντρα στον άνεμο, κόντρα στην καταιγίδα,  
που το τιμόνι του γερά κρατούν.

Υπάρχει πάντοτε της Θέλησης η Νίκη,

υπάρχει το σχοινί της Αντοχής,  
που σαν θελήσεις, το σχοινί βαστάει,  
πόνος, χαρά ολάκερης της γης.

Η **Ευφροσύνη Ταλιαμπέ** γράφει για τη δική της «Θάλασσα», όπως τη βλέπει  
και μέσα απ'τη σύγχρονη πραγματικότητα της προσφυγιάς:

### Θάλασσα

Αχ θάλασσά μου εσύ γλυκιά  
Αχ θάλασσά μου εσύ βαθιά  
Αχ θάλασσά μου φωτεινή  
Αχ θάλασσά μου ξακουστή.

Άνοιξε, άνοιξε, θάλασσα  
Άνοιξε, μπλέ θεά μου  
Κατέβα Χριστέ απ'τον ουρανό  
Κατέβα Παναγιά μου  
Δες τον κόσμο γύρω σου  
Δες και τα παιδιά σου.

Άνοιξε, άνοιξε θάλασσα  
Άνοιξε θάλασσά μου...

Ας κατεβούν οι άγγελοι  
Και ας ψαλθούν οι ύμνοι  
Για τα παιδιά που χάθηκαν  
Γι' αυτά που θα χαθούνε.

Για δεν ανοίγεις θάλασσα  
Χριστέ δε κατεβαίνεις  
Λιοντάρια γίναν οι άνθρωποι

Κι ο πόνος δεν περνά.

Αχ θάλασσά μου εσύ γλυκιά

Αχ θάλασσά μου εσύ βαθιά

Αχ Ιόνιο σκοτεινό!

Αχ Αιγαίο φονικό!

Η **Σαγρή Ιωάννα** μιμείται το ποίημα του Ποιητή «Το σπίτι που γεννήθηκα»

### Το σπίτι που γεννήθηκα

Το σπίτι που γεννήθηκα ακόμα κι αν εχάθη,  
αθάνατο μένει στην ψυχή λες κι ακόμη υπάρχει.

Το σπίτι που γεννήθηκα, ευτυχισμένες στιγμές γεμάτο,  
αναμνήσεις χαράς , που δεν προσφέρει άλλο.

Το πατρικό το σπίτι μου , με την εντυπωσιακή θωριά του,  
την αυλή του την πλακόστρωτη και λουλούδια  
τα παιδιά του.

Της πόρτας του η ολόλευκη μορφή νιώθω πως είναι εδώ εμπρός μου,  
καρτερώντας με ξανά την αγκαλιά να γευτώ της ένδοξης μητρός μου.

Το σπίτι που γεννήθηκα ακόμα κι αν εχάθη,  
Χαραγμένο θα μένει στο μυαλό , όσος χρόνος κι αν περάσει.....

Το ίδιο ποίημα μιμείται και η **Αθανασία Ιωάννου**

Το σπίτι που γεννήθηκα

Το σπίτι που γεννήθηκα πολύ το αγαπώ  
Τι κι αν τώρα το 'χουν άλλοι,  
την ψυχή μου στοιχειώνει  
Και πάντα θα με προσμένει  
να ξαναρθώ.

Το σπίτι που γεννήθηκα είναι στον ίδιο δρόμο  
στα μάτια μου υψώνεται περήφανο  
να μου θυμίζει τα περασμένα νιάτα  
που τόσο αναπολώ.

Το σπίτι μου κι αν χάλασε κι αν έχει άλλο χρώμα,  
ανόθευτο μέσ' την ψυχή μου με προσμένει ακόμα  
να γυρίσω και να ξαναθυμηθώ  
τα νεανικά μου χρόνια.

**Ο Άγγελος Αποστολάτος μιμείται το ποίημα του Παλαμά «Πάει το ταξίδι ...»:**

Ορίστε ψυχή μου ! Φτάσαμε στα δύο μονοπάτια - επιλογή  
που τα άκρα τους έχουν δύο κλωστές βαμμένες.  
Το ένα μονοπάτι αριστερά έχει κλωστή λευκή γαλάζια μπλε,  
που δείχνει τη γαλήνη και απεικονίζει το ποίημα του ονείρου και την  
πνευματική τεχνική.  
Το δεξί μονοπάτι έχει κλωστή κόκκινη, κίτρινη και πορτοκαλί της φωτιάς  
τα χρώματα, που μου δείχνουν το μονοπάτι της εξερεύνησης, της περιπέτειας,  
της δράσης.  
Για πες ψυχή μου, κουπί της ζωής μου,  
ποιο από τα δύο αναζητάς ;

**Το ίδιο ποίημα μιμείται και η Ελένη – Κωνσταντίνα Ιωάννου:**

Πάει το ταξίδι φτάσαμε  
Τ' ωραίο νησάκι να το !

Τ' άλλο το βλέπω όλο χαρά  
Να μου 'ρχεται γεμάτο !  
Ποιο δρόμο πρέπει να διαβώ;  
Ποιο δρόμο να διαλέξω;  
Τι είναι άραγε σωστό;  
Και ποιο απ' τα δύο θ' αντέξω;  
Ποιο θα 'ναι άραγε η χαρά  
Και ποιο η στενοχώρια;  
Ποιο πρέπει εγώ ν' ακολουθώ  
Για μια ζωή και αιώνια;

**Η Γερασιμίνα Βαλτογιάννη μιμείται τα «Πρώτα μου χρόνια τ' αξέχαστα...»:**

Τα πρώτα χρόνια τ' αξέχαστα τα 'ζησα  
κοντά στο ονειρεμένο τ' ακρογιάλι  
στη θάλασσα τη γαλήνια και ήρεμη  
που πότε ήτανε ρηχή και ξέβαθη  
και πότε βαθιά και μεγάλη.

Κάθε φορά που σκέφτομαι τη θάλασσα  
με πιάνει νοσταλγία γλυκιά  
και τ' αγριεμένο βουητό της στ' αυτιά μου  
ακούω κι αυτό....

Σ' αυτήν αντιφεγγίζονται τα πρώτα παιδικά μου χρόνια αλησμόνητα,  
αγαπημένα, αξέχαστα, και λατρευτά.

Η καρδιά μου αναστενάζει δυνατά !  
Ας ήταν να ζούσα και πάλι !  
Κοντά στη θάλασσα τη ρηχή και την ήρεμη  
και να ονειρεύομαι τη θάλασσα την πλατιά τη μεγάλη  
και να παίρνω βαθιά ανάσα και ζωή ξανά...

Η **Ουλιάννα Σένια** γράφει το δικό της «Όσο περνούν τα χρόνια μου» ...

Όσο περνάν τα χρόνια μου τόσο γλυκά τριγύρω  
μου κελαϊδάν αηδόνια σε νύχτες και σε ερμιές.  
Κι όσο περνώ με κείνα, μοσχοβολάν τα κρίνα  
παιδάκια με τα κάλαντα, καλώς τον Αι-Βασίλη!  
Κι όσο περνώ με κείνα, τα παιδακίσια χρόνια,  
σα μυστικό ξημέρωμα του λιβανιού οι αγνάδες.  
σα μυστικό ξημέρωμα των πρωτινών Απρίληδων  
άναψαν οι λαμπάδες, κι άστραψαν οι εκκλησιές.  
Κι όσο περνώ με κείνα στα λυγερόρηχα χείλη  
εγώ ήμουν η μεγάλη του πάθους τρικυμία.  
Όσο περνάν τα χρόνια μου, κι όσα περνώ με κείνα  
καλώς το προς το βράδιασμα το γαληνό ακρογιάλι.  
κι απάνου απ' όλα – ω! θύμηση !

Τέλος, η **Βασιλική Χαραλάμπους** εμπνέεται λίγες στροφές απ' το ποίημα του  
Παλαμά «Πανηγύρι στα σπάρτα»

Σβήναν τ' αστέρια ένα, ένα  
κι η μέρα κόρη βιαστική  
φιλιά μεθάει τον αέρα.

Το φλόγινο του ήλιου μάτι  
ετούτη τη γλυκιά στιγμή  
πηδάει στο χρυσό του άτι.

Η Πούλια τα παιδιά της κράζει  
πριν τ' άστρο δούνε της Αυγής



να τα κοιμίσει ως τ' άλλο βράδυ.

Κι ένας τενόρος μου φωνάζει  
«μπορείς και συ στο φως να βγεις  
πίσω να αφήσεις το σκοτάδι.»

Ένα αστράκι κάθε βράδυ  
μου στέλνει αχτίδα, της μοναξιάς  
και της σιωπής μου μόνη ελπίδα.

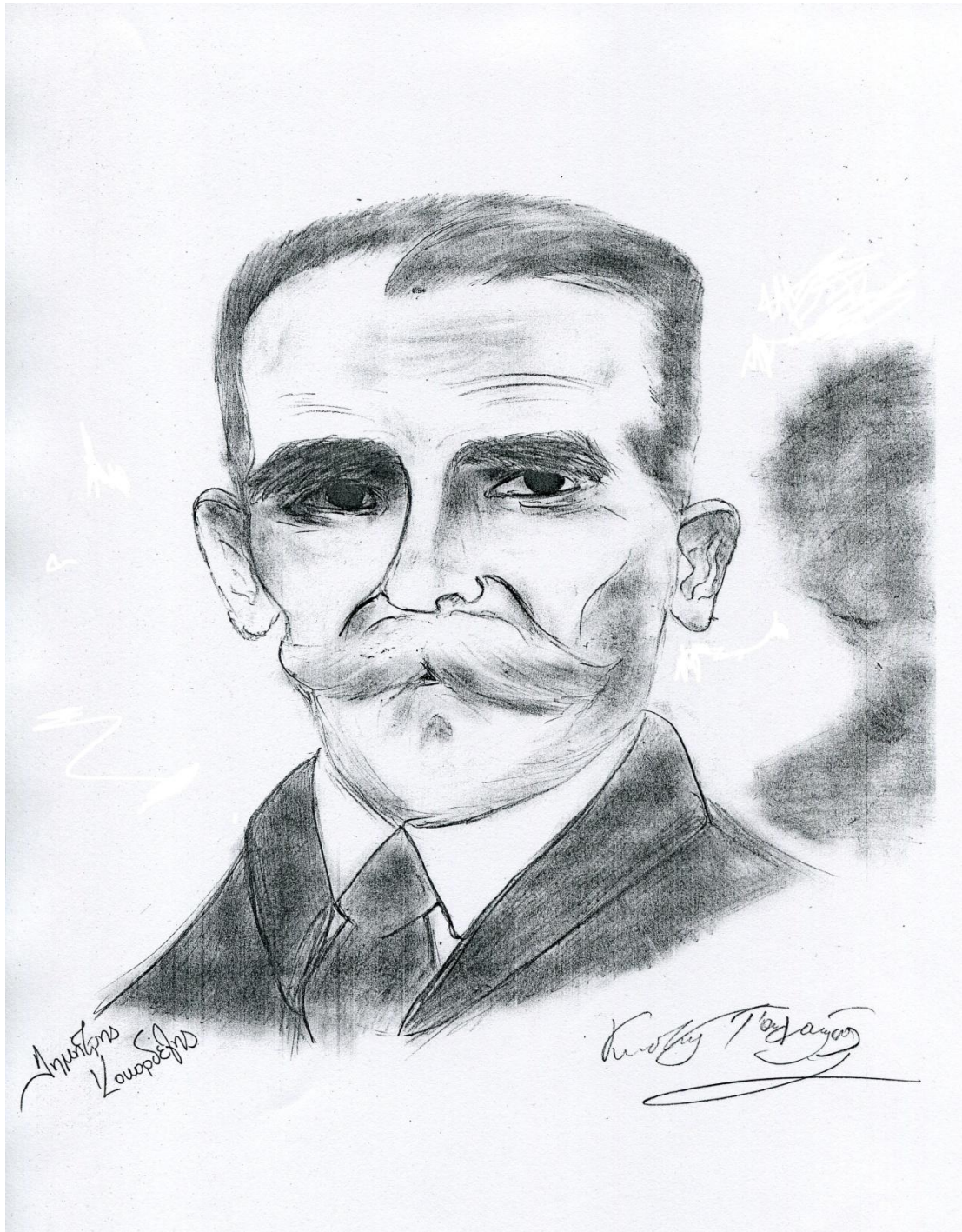
Ένα αστράκι μες στο βράδυ παραμονεύει,  
να δει τί γίνεται εδώ στη γη μας  
ίσως γυρεύει.

Με τα άλλα τα άστρα τα φεγγοβόλα  
αυτό δεν μοιάζει – συμμαζεμένο – συνεσταλμένο  
δάκρυ σταλάζει.

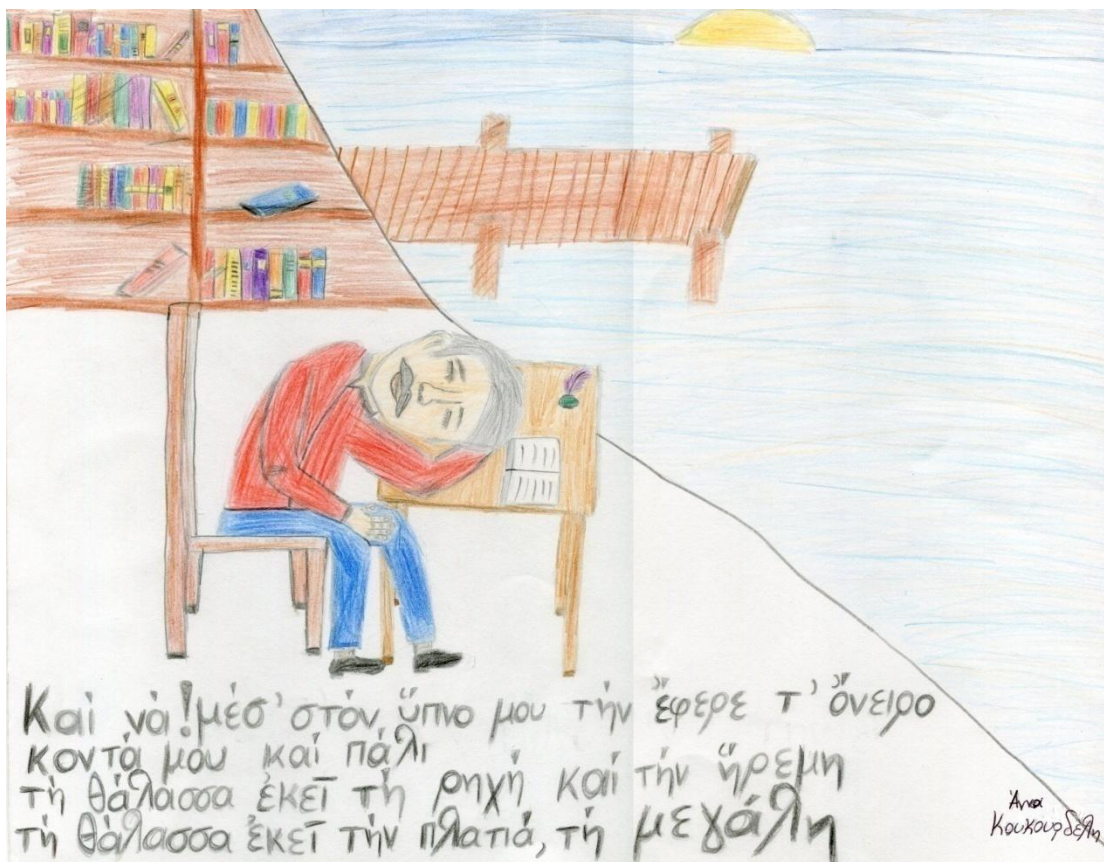
Πέταξε πάνω από τη γη μας  
προς τα ουράνια, κι άφησε πίσω του σωρούς,  
συντρίμμια, δάκρυ, ορφάνια.

**Άλλον τρόπο έκφρασης των μαθητών αποτέλεσε η ζωγραφική**

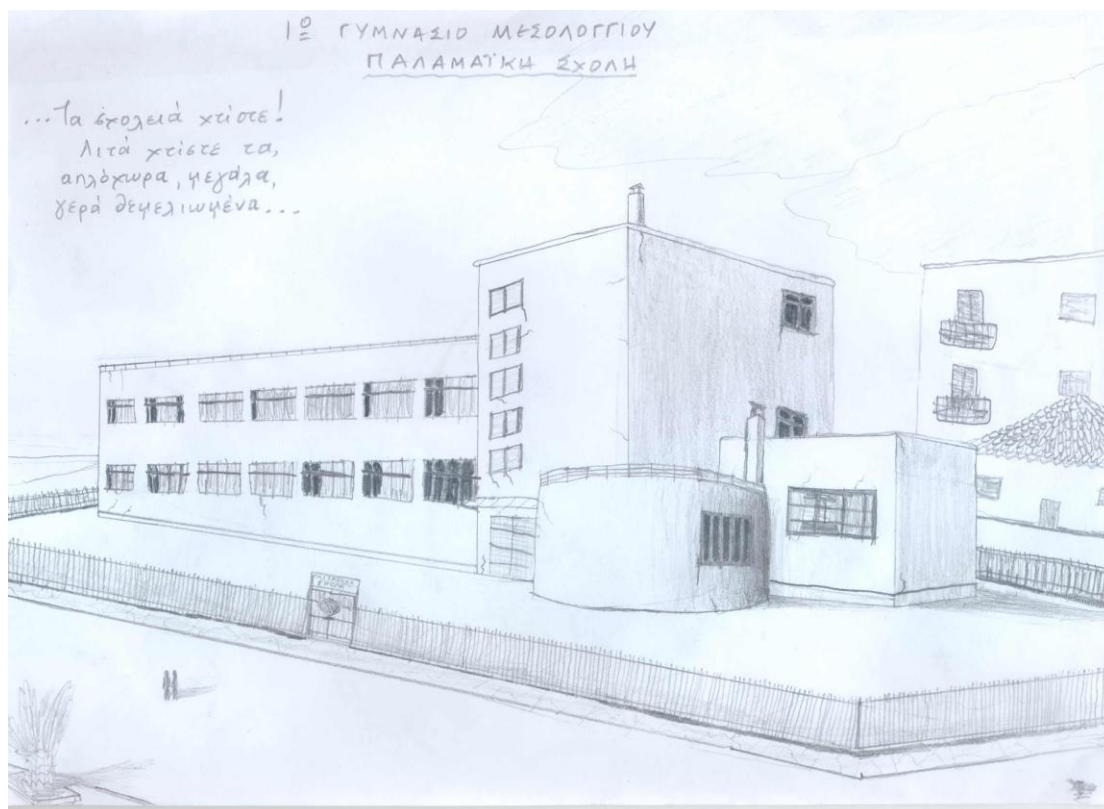
**Ο Δημήτρης Κοκορδέλης παρουσιάζει το πορτρέτο του Παλαμά**



Και οι μαθήτριες **Άννα Κουκουρδέλη** και **Ανθή Μπλαχούρα** οπτικοποιούν στίχους του μεγάλου Ποιητή.



...και η συντονίστρια εκπαιδευτικός **Αρχανιώτη Ελένη** παραθέτει το ποίημα «Τα σχολειά κτίστε» προβάλλοντας με δηκτική διάθεση την αναντιστοιχία με την Παλαμαϊκή Σχολή, έτσι όπως είναι σήμερα:



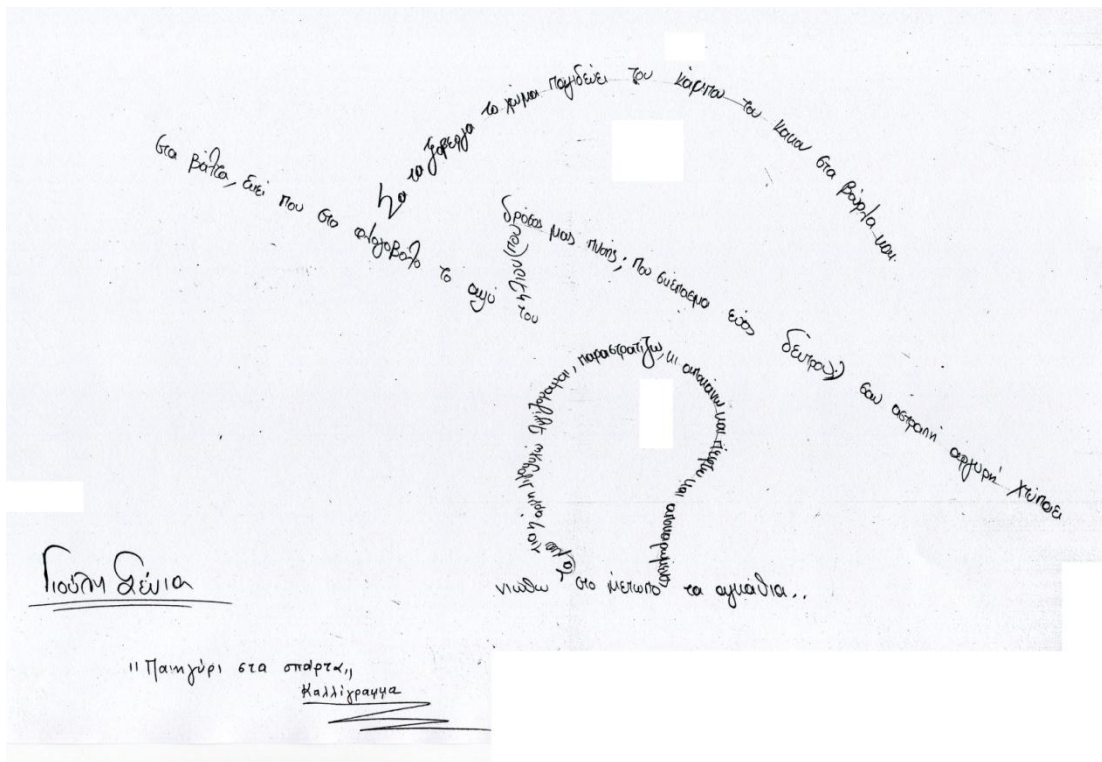
Επίσης, ζωγραφίζει το σπίτι του Παλαμά



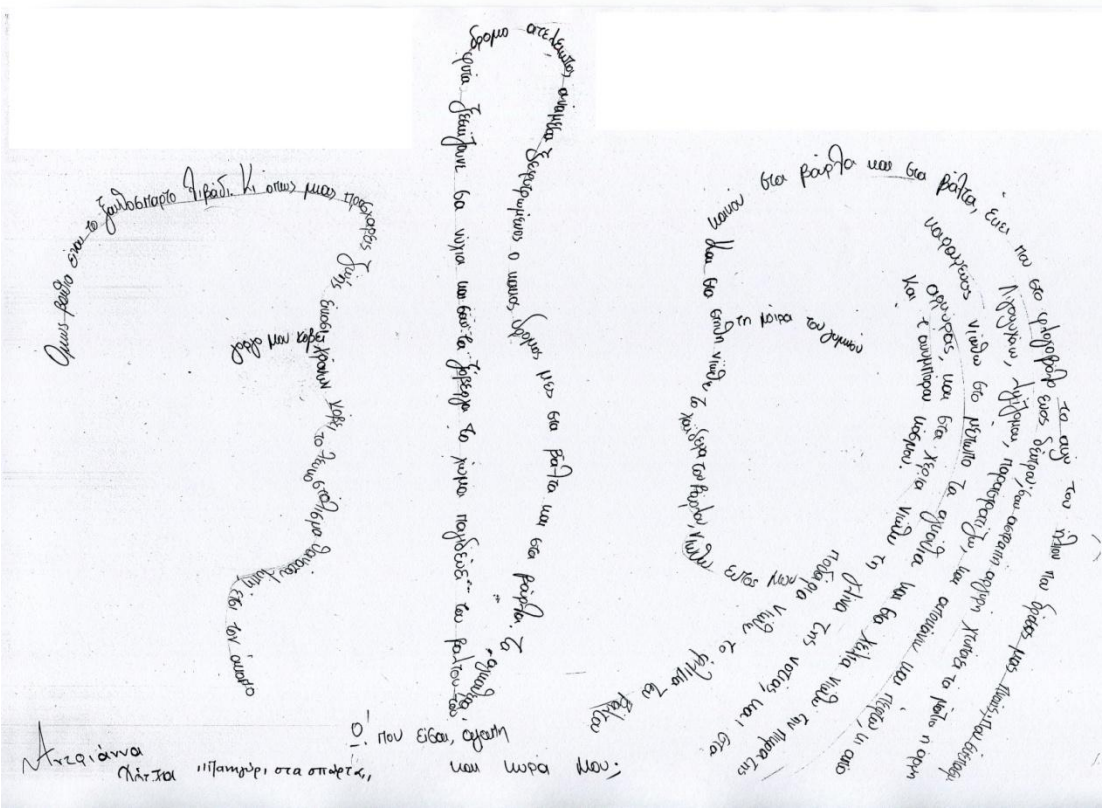
Επιπροσθέτως, τρόπους έκφρασης των μαθητών αποτέλεσαν τα καλλιγράμματα. Πόσοι στίχοι κρυμμένοι σ' ένα σχέδιο!

α) ο **Δημήτρης Κοκορδέλης** μελετά τους «Πατέρες» του Παλαμά και φιλοτεχνεί ως εξής:





γ) και η Αντριάννα Χότζα επίσης με βάση το ίδιο ποίημα:



δ) η Βασιλική Χαραλάμπους αποδίδει τους «Χαιρετισμούς της Ηλιογέννητης» με το καλλίγραμμα:





